

je razvijal naš pismeni jezik tudi v poznejši dobi in ta razvoj prav za prav še do danes ni završen. K načelom, ki jih je uvedel v pisavo Podgorski, sta pristopili pozneje samo še dve načeli, ali sta po večini propadli in se v pisavi nista mogli uveljaviti, to je etimologična pisava Levstikove šole in Škrabčevo načelo, naj se pisava ustroji po pisavi XVI. veka.

Tako moremo imenovati pravega reformatorja naše pisave — Luka Svetca.

V mesecu svečanu l. 1849. je prijavil v listu »Sloveniji« svoje prve proizvode z novimi, t. j. za zapadno slovenščino dotlej neznanimi oblikami. Pridobil si je brž somišljenikov, ki so tako pisavo odobraval in jo sami sprejeli. Bili so to Fr. Cegnar, Navratil, Levstik, Miklošič, Cigale. Ker sta bila med temi dva moža urednika listov, sta nove oblike uvedla tudi v svoje liste, tako Navratil v »Vedeža« in Cigale v »Slovenijo«, in sicer že proti koncu l. 1849. Ker je bil Matej Cigale poklican za urednika slov. državnega zakonika, je z letom 1850. uvedel nove oblike že tudi v uradno slovenščino, ki je bila pozneje merodajna za šolske knjige in so zato nove oblike vkljub začasnemu odporu »Novic« zmagale pri vseh pisateljih. Sprejele se sicer niso vse Svetčeve oblike, in vseh, ki so

šle pozneje pod imenom »nove oblike« po svetu, Svetec od začetka še niti sam ni rabil, toda v glavnem je le zmagalo in se sprejelo to, kar je Svetec predlagal. Luka Svetec je vpeljal l. 1849. sledeče oblike: 1. -ega, -emu, -em za prejšnje končnice: -iga, -imu, -im; 2. -om, -oma, -om za prejšnje končnice -am, -ama, -am; 3. pisavo šč za dotedanji š: piščal; 4. -nuti pri glagolih II. vrste: zginuti, vzdignuti; poleg tega je začel pisati mnogo štajerskih, hrvaških in staroslovenskih posameznih oblik.¹

(Dalje.)

¹ Po kronološkem redu je rabil v »Sloveniji« l. 1849., počenši s stranjo 44, sledeče oblike: našim dedom, za lepim zorum, ti vzdihuješ, umem tvoje vzdih, vzhaja solnce, piščal (44); pred mrazom, pred svetom, v zavetji varnem, iz varnega krila (108); Rojakom; In domá sestrice krepi. — Slabe oživljuje z *njoj* — In ko pride traven lepi, — Jo že ves spremljava *roj*; z *njoj* po cvetju zdaj šumi; zginuti v pobeg (132); žejnega, dišava duje povsod, v bistrem zerkali solnce miglja (156); tatovom, me vzdramijo iz sanj, radost je proč; tvoja kerv, največega, ni potihnula, narašča (184); ugasnul, iznova, privoščim, vzbujala bode moči, gošče, v serce *prodere* si pot; Vas pa, kateri doslej podajaste (tu je opomba: Po staroslovenski, namesto »ste podajali«), prijazno mi desne (212) po očetovški, klanjat se (284); se vmaknul, kerv piješ, si *prodere*, neopuščaj (292). Jezdista dva pobratima, jezdista dva konja, nesesta bojne kopji, poljubljava lice; očesi iztaknul (313).

CONFESSIO.

Zložil Jos. Lovrenčič.

Večer se je dotaknil zvona
in mu vzbudil besedo:
v njej oljka je zazelenela.
In duša, trudna Babilona,
v confiteor in credo
spokorno je zakravela:

Priznam,
v nemočni uri sem predal se že temám:
na trhli vrbi dvoma strune so visele
in Tebi so sovražno pesem pele.
Ti si večna Milost: temo si razsvetil
in ogenj vere v duši si zanetil!

Razvnel se je v plamén: verujem Vate
in vem: Ti vsepovsod:
večerni zarji naj bi vzel peruti zlate
in se ponesel, blisk, v nasprotno stran
pod noč rodeči svod:
pri meni si, Gospod.
Nad mano bi blestela Tvoja dlan:
Na veke v Mojo misel si vkovan!

